

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан природничо-географічного факультету

Л.П. Міронець

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курортологія з основами рекреалогії

галузь знань: 10 Природничі науки

спеціальність: 106 Географія

освітньо-професійна програма: Географія

мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету

31 _____ серпня _____ 2023 р.

Голова

(Міронець Л.П., к.пед.н, доцент)

Розробник: Корнус Олеся Григорівна кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії
Протокол № 1 від “30” серпня 2023 року.

Завідувач кафедри
Корнус О.Г., канд. геогр. наук, доцент

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	магістр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
1-й			
Лекції			
24 год.		год.	
Практичні, семінарські			
26 год.		год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
100 год.		год.	
Консультації:			
год.		год.	
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 150			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у магістрантів системи базових знань про умови формування, розвитку та розміщення курортів, уявлення щодо основних рекреаційних потреб людини, розуміння специфіки і видів рекреаційної діяльності, знання формування теоретичних умінь та навичок використання природно-кліматичних і санаторно-рекреаційних ресурсів курортів, організація санаторно-курортного лікування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістранти повинні:

Знати:

- мету та задачі навчальної дисципліни, структуру та програму навчальної дисципліни для побудови оптимального шляху її засвоєння в індивідуальному режимі;
- етапи становлення та розвитку курортології;
- основні визначення та термінологічні поняття з рекреології та курортології;
- знати регіональну спеціалізацію курортів світу та України;
- оцінювати основні типи курортів на території України та світу, визначати їх лікувальний профіль та спеціалізацію.

Вміти:

- обґрунтовувати та пояснювати визначення основних понять та категорій курсу;
- самостійно знаходити та аналізувати джерела географічної інформації, які стосуються курортних комплексів світу та розвитку рекреації в регіонах світу;
- оволодіти базовим рівнем геопросторових знань для здійснення професійного курортного туроперейтингу;
- застосовувати набуті теоретичні знання в трудовій діяльності, практиці;
- аналізувати основні фактори, передумови рекреаційно-курортного розвитку територій;
- аналізувати сучасний стан, напрями і перспективи розвитку санаторно-курортного лікування в глобальному, національному та регіональному масштабах;
- виявляти сучасні проблеми функціонування та розвитку санаторно-курортних територій.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Відсутні.

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень магістранта
90-100	глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал з курортології та рекреології; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Прогнозує і передбачає подальший хід явища, описує можливі наслідки, результати, що випливають з наявних даних. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно справляється із класифікаціями, типологіями та іншими видами застосування знань, показує знайомство з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняті рішення, володіє різнобічними навичками і прийомами виконання практичних робіт, володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом навчальної дисципліни.
82-89	твердо знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його; який не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, коректно встановлює причинно-наслідкові зв'язки.

74-81	знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але допускає деякі неточності під час відповіді; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Самостійно відтворює знання з елементами перетворення. Застосовує їх у видозміненій, але близькій до типової ситуації, однак потребує допомоги викладача. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Уміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, здійснює перенесення дій.
64-73	має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у викладі програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні практичних робіт і розв'язанні задач.
60-63	самостійно відтворює інформацію та застосовує її у типовій ситуації, але при цьому виявляє невпевненість у своїх діях. На основі фактів робить висновки, але за допомогою викладача, намагається зробити звіт про виконані дії.
35-59	не знає більшої частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки; не володіє у достатньому обсязі поняттєво-термінологічним апаратом науки; невпевнено, із помилками виконує практичні завдання; не вміє наводити приклади із життя та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; відтворює інформацію лише на основі зовнішньої підказки.
1-34	має загальне уявлення про навчальну дисципліну, знання програмного матеріалу носить фрагментарний характер, відповіді на запитання дає «так» чи «ні».

Розподіл балів, які отримують магістранти

Поточний контроль										Разом	Сума
РОЗДІЛ 1				РОЗДІЛ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	60	100
5	5	5	10	5	5	5	5	5	5		
Самостійна робота											
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та формами оцінювання є: поточний та підсумковий контроль проводяться відповідно до вимог Положення «Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу», затвердженого вченою Радою СумДПУ імені А.С.Макаренка (протокол №7 від 23.02.2015). Методами формативного оцінювання є: усне опитування та коментарі викладача за його результатами, індивідуальна доповідь, презентація, обговорення та самокорекція виконаної роботи магістрантами. Сумативне оцінювання включає оцінки за виконання практичних робіт, письмове тестування за результатами вивчення тем (поточний контроль), оцінка за результатами виконання самостійної роботи. Оцінювання знань здобувачів освіти охоплює усі теми, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка з дисципліни складається з оцінок, які магістрант отримує за виконання практичних занять, поточних тестових контролів (загалом 60 балів) та оцінку за результатами виконання самостійної роботи – 40 балів.

5. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ КУРОРТОЛОГІЇ ТА РЕКРЕАЛОГІЇ

Тема № 1. КУРОРТОЛОГІЯ ТА РЕКРЕАЛОГІЯ ЯК НАВЧАЛЬНА ТА НАУКОВА ДИСЦИПЛІНА

1. Теорія рекреалогії та культурології
2. Зародження і розвиток курортів
3. Історія курортів світу
4. Медична кліматологія і кліматотерапія
5. Основні біометеорологічні фактори
6. Методи кліматотерапії

Тема № 2. КЛАСИФІКАЦІЇ ТА ТИПОЛОГІЇ КУРОРТІВ

1. Функціональні класи курортів
2. Геопросторові критерії типології курортів
3. Генетична класифікація організацій і територіальних курортно-рекреаційних систем
4. Типологія курортів за географічними ринками
5. Типологія курортів за рекреаційно-продуктною спеціалізацією
6. Типологія курортів за організаційно-правовим статусом
7. Головні класи курортів
8. Класифікація курортів
9. Інноваційні типи курортів
10. Організація санаторно-курортного обслуговування
11. Нетрадиційні методи лікування

Тема № 3. МІНЕРАЛЬНІ ВОДИ І ЛІКУВАЛЬНІ ГРЯЗІ

1. Фізико-хімічні властивості мінеральних вод
2. Основні бальнеологічні групи мінеральних вод
3. Класифікації мінеральних вод в Україні
4. Лікувальні грязі і мінеральні водойми
5. Механізм фізіологічної і лікувальної дії мінеральних вод і лікувальних грязей
6. Особливості лікувальної дії на організм мінеральних вод
7. Мінеральні води для питного лікування
8. Лікувальне значення та методика застосування озокериту

Тема №4. ОХОРОНА КУРОРТНИХ РЕСУРСІВ ВІД ВИСНАЖЕННЯ І ЗАБРУДНЕННЯ

1. Організація служби охорони курортних і гідромінеральних ресурсів та контролю за їх складом.
2. Система стандартів з охорони курортних ресурсів/
3. Зміна курортних ресурсів під впливом діяльності людини.
4. Методика і організація робіт по встановленню округів санітарної охорони.

Розділ 2. ГЕОГРАФІЯ КУРОРТІВ СВІТУ ТА УКРАЇНИ

Тема №5. РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ КУРОРТІВ

1. Розвиток курортів в Україні
2. Класифікація курортів України
3. Загальна характеристика рекреаційних ресурсів України
4. Мінеральні води України
5. Лікувальні грязі України
6. Територіальна структура рекреаційного комплексу України
7. Курортна система України
8. Географія населених пунктів України, віднесених до курортних

Тема №6. ГЕОГРАФІЯ КУРОРТІВ ЄВРОПИ

1. Сучасний стан курортного господарства Європи
2. Бальнеологічні курорти Європи
3. Кліматичні курорти Європи
4. Гірсьокліматичні курорти
5. Історія західноєвропейських мінеральних курортів

Тема № 7. ГЕОГРАФІЯ КУРОРТІВ АЗІЇ

1. Загальна характеристика курортного господарства Азії
2. Бальнеологічні курорти Азії
3. Кліматокумисолікувальні курорти
4. Приморські курорти
5. Найдорожчі курорти світу
6. Лікувальні курорти Азії

Тема № 8. ГЕОГРАФІЯ КУРОРТІВ АФРИКИ

1. Характеристика курортів Африки
2. Характеристика курортів острівного району Африки

Тема № 9. ГЕОГРАФІЯ КУРОРТІВ АМЕРИКИ

1. Загальна характеристика курортного господарства країн Америки
2. Курортне господарство країн Північної Америки
3. Гірськолижні курорти Північної Америки
4. Курорти Південної Америки
5. Курорти Карибського моря і Атлантики

Тема №10. КУРОРТИ АВСТРАЛІЇ ТА ОКЕАНІЇ

1. Загальна характеристика курортного господарства Австралії та Океанії
2. Курорти Австралії
3. Курорти Океанії та Нової Зеландії

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р
Розділ 1. ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ КУРОРТОЛОГІЇ ТА РЕКРЕАЛОГІЇ												
Тема 1. Курортологія та рекреалогія як навчальна та наукова дисципліна	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Класифікації та типології курортів	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Мінеральні води і лікувальні грязі	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Охорона курортних ресурсів від виснаження і забруднення	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за розділом 1	56	8	8	-	-	40	-	-	-	-	-	-
Розділ 2. ГЕОГРАФІЯ КУРОРТІВ СВІТУ ТА УКРАЇНИ												
Тема 5. Рекреаційні ресурси України як основа розвитку курортів	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Географія курортів Європи	22	6	6	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Географія курортів Азії	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Географія курортів Африки	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Географія курортів Америки	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Курорти Австралії та Океанії	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за розділом 2	94	16	18	-	-	50	-	-	-	-	-	-
Усього годин	150	24	26	-	-	100	-	-	-	-	-	-

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Понятійно-термінологічний апарат курсу «Курортологія з основами рекреалогії»	2	-
2.	Типологія та класифікація курортів.	2	-
3.	Характеристика лікувальних та мінеральних вод	2	-
4.	Характеристика курортів України	4	-

5.	Курорти Європейського регіону	6	-
6.	Характеристика курортів Азії	2	-
7.	Характеристика курортів Африки	2	-
8.	Характеристика курортів Америки	2	-
9.	Характеристика курортів Австралії та Океанії	2	-
	<i>Всього годин</i>	24	-

Теми лабораторних занять

Виконання лабораторних робіт даною робочою програмою не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Кравець О. М. Курортологія: підручник / О. М. Кравець, А. А. Рябев ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 167 с. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/46997/>
2. Курортологія та курорти України : навч. посіб. для самостійної роботи магістрантів VI курсу медичних факультетів при підготовці до практичних занять з навчальної дисципліни «Медична реабілітація» / уклад. С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. 105 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/9487/1/Kurortolohiya_ta_kurorty_Ukrayiny_2019.pdf
3. Рекреалогія: опорний конспект лекцій. Вінниця 2017. URL: <https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=26125.pdf>
4. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навчальний посібник. Херсон: ОЛДІ ПЛЮС, 2017. 428 с.

Додаткові

1. Кушнірук Ю. Рекреалогія: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2015. 148 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4684/1/V45.pdf>
2. Немець Л.М. Кулешова Г.О., Соколенко А.В. Туристсько-рекреаційні ресурси світу : навчально-методичний посібник. Харків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 102 с. URL: https://tourlib.net/books_ukr/njemec.htm
3. Пугач А.С., Корнус О.Г. Особливості територіальної організації санаторно-курортної діяльності в Україні // Треті Сумські наукові географічні читання: збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції (Суми, 12-14 жовтня 2018 р.) [Електронний ресурс] / СумДПУ імені А.С.Макаренка, Сумський відділ Українського географічного товариства; [упорядник Корнус А.О.]. Елект. текст. дані. Суми. 2018. 201 с. 1 електр. опт. диск (CD-R). С. 161-167.
4. Пушкар Б.Т., Пушкар З.М. Територіальна організація рекреаційного господарства регіону. Тернопіль: «Вектор» 2014. 196 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/2589/1/%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%3D%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%BA%D0%B0.pdf>
5. Скрипник Н.Я., Сердюк А. М. Рекреаційна географія: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 296 с. URL: https://cul.com.ua/preview/rekr_geo.pdf
6. Туристична курортологія. Конспект лекцій / І. Д. Бойко, Л. А. Савранчук. Чернівці: Рута, 2007. 116 с.
7. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
8. Kirilina V.M., Kolesnikova N.V., Kolesnikov N.G. The spa-health resort and touristic-recreational facilities of the region: the methodological aspects of their development. Vopr

Інформаційні ресурси

1. <https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=8915> – дистанційний курс на Moodle СумДПУ.
2. Курорти України. URL: <http://www.medkurort.com.ua/healingresorts.html> -
3. Кліматотерапія. URL: <http://www.medtour.info/aboutresorts/classification/balneo10/balneo10->
4. Класифікація курортів. URL: http://www.tour-info.ru/kyrort/kyrort_vid.html -
5. World Tourism Organization. URL: <http://www.world-tourism.org>
6. World Travel & Tourism Council. URL: <http://www.wttc.org/eng/Home/>
7. Бальнеологические курорты. URL: <http://www.allmedicina.ru/news.php?rubr=71>.
8. Безруков Ю. Ф. Рекреационные ресурсы и курортология. URL: <http://www.jewellery.org.ua/address/Bezrukov-09.pdf>.
9. Держтуризмкурорт закладів. URL: <http://www.tourism.gov.ua/ua/>
10. Курорти та санаторії України. URL: <http://sanikur.com/>.
11. Курорты мира [<http://www.tourua.com/ru/resort/>].
12. Офіційний сайт Державного агенство України з туризму та курортів. URL: <http://www.tourism.gov.ua>
13. Про курорти : закон України від 05.10.2000 р. N 2026 – III: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- мультимедійний комплекс;
- підручники та навчальні посібники, зазначені у списку літератури.